

**PŘEDSEDA VRCHNÍHO SOUDU
V P R A Z E**

V Praze dne 13. února 2013
S 15/2013

Vážený pan
David Ondráčka
ředitel
Transparency International
– Česká republika, o.p.s.

Vážený pane řediteli,

v dopise ze dne 3. ledna 2013 jste mne požádal o opětovné posouzení působení místopředsedy Vrchního soudu v Praze JUDr. Stanislava Bernarda ve funkci člena arbitrážní komise FAČR potud, zda se takové členství slučuje s výkonem funkce soudce a zda nemůže ohrozit nezávislé a nestranné rozhodování soudů. V dopise sám zastáváte názor, že působení JUDr. Stanislava Bernarda v Arbitrážní komisi FAČR je v rozporu se zákonem o soudech a soudcích (zákon č. 6/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon“).

Souhlasím s Vámi potud, že východiskem pro posouzení otázek, které kladete a jež jsem si i já sám opakovaně kladl, je především analýza právní úpravy postavení soudců, avšak nejen v zákoně o soudech a soudcích .

Podle ustanovení § 80 odst. 1 zákona je soudce a přisedící povinen vykonávat svědomitě svou funkci a při výkonu funkce a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. V druhém odstavci se v zájmu záruk nezávislosti a nestrannosti výkonu soudcovské funkce soudce stanoví (ve sledovaných souvislostech) zejména povinnosti soudce prosazovat a obhajovat nezávislost soudnictví a jeho dobrou pověst, chovat se tak, aby nezavdal příčinu ke snížení důvěry v soudnictví a důstojnosti soudcovské funkce a povinnost dbát svým chováním o to, aby nestrannost soudcova nebyla důvodně zpochybňována. V odstavci pátém citovaného ustanovení zákon soudci ukládá povinnost ve svém osobním životě svým chováním dbát o to, aby nenarušovalo důstojnost soudcovské funkce a neohrožovalo nebo nenarušovalo důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Soudce zejména nesmí umožnit, aby jeho funkce byla zneužita k prosazování soukromých zájmů a nesmí působit jako rozhodce nebo zprostředkovatel řešení právního sporu, zastupovat účastníky soudního řízení nebo jako zmocněnec poškozeného nebo zúčastněné osoby v soudním nebo správním řízení, s výjimkou zákonného zastoupení a případů, v nichž půjde o zastupování dalšího účastníka řízení, v němž je účastníkem i sám soudce.

Hodnotou, ke které zákon vztahuje povinnosti, jež soudci ukládá, je důvěra veřejnosti v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů, tedy soudce. Tato hodnota je v soudním řízení též chráněna institutem vyloučení soudce pro podjatost. Soudce může ve svém životě vstupovat do různých vztahů, avšak nesmí to mít vliv na jeho nestranné rozhodování. Sleduji přitom úpravu vyloučení soudců v občanském soudním řádu, jelikož

JUDr. Bernard je jako soudce zařazen v obchodním úseku Vrchního soudu v Praze. Jestliže by v konkrétní věci byl doložen takový soudcův poměr k věci, účastníkům anebo jejich zástupcům, jež by zakládal důvod pochybovat o jeho nepodjatosti (ustanovení § 14 odst. 1 o.s.ř.), je soudce z projednávání a rozhodování věci vyloučen. Oznamit důvody svého vyloučení je povinen soudce sám, jestliže o takové skutečnosti ví; jinak je věcí účastníků řízení, aby – jestliže pro to existují důvody – uplatnili námitku podjatosti soudce. Tak se také v soudních řízeních děje a účastníci své právo na rozhodování nepodjatými soudci bedlivě střeží.

Zjistil jsem, že až dosud se nestalo, že by účastník odvolacího řízení u Vrchního soudu v Praze namítal podjatost soudce JUDr. Stanislava Bernarda proto, že působí jako člen Arbitrážní komise Fotbalové asociace České republiky, o.s. (FAČR).

Nenalézám ani rozpor mezi citovaným ustanovením § 80 zákona a funkcí, již JUDr. Bernard zastává. Rozhodcem rozhodně není a zprostředkovatelem řešení právního sporu též nikoliv. Je členem sdružení - Fotbalové asociace České republiky, vytvořeného podle Stanov tohoto sdružení na spolkových demokratických zásadách, nezávislým na politických stranách, hnutích a náboženstvích, založeného za účelem organizování fotbalu, jehož je v České republice výlučným představitelem. Cílem činnosti FAČR je být organizátorem fotbalu v ČR; za tím účelem pečovat o komplexní rozvoj a propagaci fotbalu v České republice a vytvářet pro něj na všech stupních všestranné a rovnoprávné podmínky; prostřednictvím činnosti ve fotbalových klubech vést mládež k pozitivním občanským postojům a zásadám, k fair play a ke zdravému způsobu života s cílem zabránit, aby se stávala závislá na alkoholu, drogách a jiných návykových látkách.

Samotné členství v občanském sdružení či v orgánech sdružení nelze soudci nikterak upírat. Soudcovo právo být členem sdružení a působit v jeho orgánech nemůže být omezováno, neboť tím by bylo zasahováno ústavně nepřipustným způsobem do jeho práva sdružovat se s ostatními osobami. Ve svých důsledcích by to omezovalo též jednotlivé členy sdružení ve volbě vybírat z členů sdružení příslušné funkcionáře. Takovéto omezení osoby a sdružení samotného by bylo s ohledem na ustanovení čl. 20 odst. 1 Listiny základních práv a svobod nepřijatelným zásahem do sdružovacích práv.

Jsem hluboce přesvědčen, že účast soudců, tedy těch jež ex professo jsou zvyklí rozhodovat nezávisle, v různých arbitrážních orgánech sdružení může toto prostředí jen kultivovat. Jako bývalý aktivní závodní hráč basketbalu mám řadu přátel mezi soudci - bývalými sportovci v Rakousku, Francii a též Německu. Mnozí z nich v podobných orgánech působí a oni sami i veřejnost to považují za přínos pro svět sportovních sdružení a ani je nenapadne klást si otázku o „přípustnosti“ takové společenské angažovanosti. Jistě je Vám známo, že předseda FAČR požádal o stanovisko pana Wolfganga Niersbacha, prezidenta Spolkového fotbalového svazu, k působení soudců v arbitrážních orgánech tohoto sdružení. Jeho odpověď připojuji; je dostatečně výmluvná. Připomínám, že ministerstvo spravedlnosti prakticky pro všechny své legislativní návrhy z nedávné doby, ať už z oblasti statusového práva soudcovského či procesního práva (zejména civilního procesu), hledalo inspiraci v justičních úpravách ve Spolkové republice Německo. Stačí studovat nejrůznější vystoupení ministra spravedlnosti či jeho náměstků a jejich argumentaci, že inspirace německými modely je pro naše prostředí ideální.

Za významnou považuji i tradici a ta tu je. Bývalý předseda Nejvyššího soudu, ministr spravedlnosti a veřejný ochránce práv JUDr. Otakar Motejl byl dlouholetým předsedou

Arbitrážní komise České basketbalové federace (od roku 1993) a to již od počátku zřízení této instituce. Spory, jež tato komise řešila, byly často velmi vážné. Působení JUDr. Otakara Motejla v této funkci bylo přijímáno s respektem a federace jeho práci mnohokrát ocenila.

Vážený pane řediteli, předpokládám, že z mé odpovědi je zřejmé, že nehodlám přijímat opatření k omezování členství JUDr. Stanislava Bernarda ve Fotbalové asociaci České republiky a jejich orgánech. Vše samozřejmě s výhradou, že to není a nebude nikterak na újmu řádného plnění jeho povinností soudce a místopředsedy soudu.

S pozdravem

JUDr. Jaroslav B u r e š v. r.
předseda Vrchního soudu v Praze

Příloha: 1

Za správnost: